

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Національного університету «Юридична
академія України ім. Ярослава Мудрого»

В.Я. Тацій
В.Я. Тацій

_____ 2012 р.

Положення

**про Репозитарій (електронний архів) Національного університету
«Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого»**

1. Загальні положення

1.1. Положення про репозитарій Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого» (далі — Положення) визначає основні поняття, завдання, принципи його наповнення та функціонування і регламентує основні засади управління університетським репозитарієм НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого»

1.2. Основні терміни:

♦ **Автор** - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору.

♦ **Твори** - створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: літературно письмові твори - книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо; ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; фотографічні твори; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цив. кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

♦ **Репозитарій (електронний архів)** - це місце, де зберігаються і підтримуються різні дані. Інституційний репозитарій відкритого доступу - мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів у цифровому вигляді, що надається установою її працівникам та іншим зацікавленим особам.

♦ **Відкритий доступ (ВД)** - розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласниками. Технічне здійснення доступу всім охочим надається у будь-який час і без обмежень.

♦ **Договір приєднання** - договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст.634 Цивільного кодексу України).

♦ **Інтелектуальні права на твір** включають виключне право і особисті немайнові права.

♦ **Особисті немайнові права автора** включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору.

♦ **Виключне право** - це майнове право. Виключне право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд використовувати, а також дозволяти або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.

1.3. Репозитарій Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого» (далі — Репозитарій) — це електронний архів, що накопичує, систематизує, зберігає та забезпечує довготривалий відкритий доступ до творів шляхом їх архівування та самоархівування, є частиною загальної електронної колекції бібліотеки університету та складовою інтегрованої інформаційної системи НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого". Інституційний репозитарій має скорочену назву eNULAU, яка є абревіатурою повної назви англійською мовою: Electronic National University Law Academy of Ukraine Institutional Repository. Адреса репозитарію в Інтернеті: dspace.nulau.edu.ua

1.4. Репозитарій формується та функціонує відповідно з наступними документами:

- ♦ Положення про репозитарій університету;
- ♦ Закон України "Про авторське право і суміжні права" (№ 3792-12 від 23.12.1993), що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори ;
- ♦ Закон України "Про Національну програму інформатизації" (№ 74/98-ВР від 04.02.1998) та
- ♦ Закон України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 - 2015 роки" (№ 537-V від 09.01.2007), які визначають стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, національно-культурної та іншої діяльності;

- ♦ Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" від 22.05.2003 № 851, який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів;

- ♦ Закон України "Про захист інформації в автоматизованих системах", який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї (№ 80/94-ВР від 05.07.1994);

- ♦ ГОСТ 7.1-2003. Библиографическая запись. Библиографическое описание (міждержавний стандарт);

- ♦ ГОСТ 7.82—2001. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов (міждержавний стандарт) .

2. Призначення, мета та завдання, функції репозитарію:

2.1. Основне призначення eNULAUIR - накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської спільноти, надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у світовому науково-освітньому середовищі та збільшення індексу цитування наукових публікацій учених Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого».

2.2. Мета та завдання eNULAUIR:

- ♦ Забезпечити місце і спосіб централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів.

- ♦ Сприяти зростанню популярності університету шляхом представлення його наукової продукції у глобальній мережі. Збільшити цитованість наукових публікацій працівників Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого» шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою Інтернету.

- ♦ Створити надійну і доступну систему обліку публікацій наукових робіт колективів кафедр і окремих працівників.

2.3. Репозитарій eNULAUIR, орієнтований на науковців, викладачів, аспірантів та студентів, виконує наступні функції:

- ♦ навчальну, що спрямована на сприяння навчальному процесу;
- ♦ наукову, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу;
- ♦ довідково-інформаційну, що спрямована на задоволення інформаційних запитів з різних галузей знань;
- ♦ поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

3. Управління репозитарієм

3.1. Загальне управління eNULAIR здійснює Координаційна рада (КР) з питань університетського репозитарія, до якої входять проректор з наукової роботи НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого» (голова), інженер-програміст Наукової бібліотеки.

3.2. Наукова бібліотека університету виступає координатором процесу створення репозитарію. Технічну та програмну підтримку, функціонування програмних засобів забезпечує системний адміністратор. За збереження електронних документів репозитарію відповідає відділ автоматизації бібліотечних процесів Наукової бібліотеки.

3.3. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із репозитарію, кола осіб, які можуть розміщувати свої документи, переліку документів і порядку їх розміщення вирішує Координаційна рада.

3.4. За потребою до роботи з репозитарієм долучаються працівники будь-якого відділу НБ або ІТВ університету, заступники деканів з наукових питань, завідувачі кафедр.

4. Склад репозитарію

4.1. Репозитарій eNULAIR є універсальним за змістом науковим та навчальним зібранням. Структура інституційного репозитарію складається із колекцій: «Наукові роботи», «Статті», «Навчальні видання», «Наукові роботи студентів», «Копії рідкісних видань з фондів НБ». У разі потреби - за рішенням Координаційної ради можуть створюватись інші елементи його структури.

4.2. Тематичний склад визначається кафедрами та бібліотекою відповідно до наукового і навчального процесів Університету. До репозитарію можуть бути залучені:

- ♦ статті, монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки, матеріали конференцій (препринти або постпринти), підготовлені в рамках виконання трудового договору або за службовим завданням Університету;
- ♦ наукові публікації працівників Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого», здійснені в друкованих виданнях, за умови відсутності заборони на їх розміщення в репозитарії з боку видавництва, що набули виключних прав на їх використання;
- ♦ автореферати дисертацій, що захищені працівниками Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого»;
- ♦ інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення за бажанням їх автора.

4.3. За видами електронних ресурсів репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні картографічні дані,

електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа.

4.4. Хронологічні рамки для репозитарію не встановлюються.

4.5. За рівнем доступності документи в репозитарії можуть бути у відкритому доступі або за бажанням автора у авторизованому доступі.

5. Принципи створення і функціонування репозитарія

5.1. eNULAUIR є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій документів), що затвердені Координаційною радою Національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого».

5.2. Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Archives Initiative – Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.3. Репозитарій поповнюється документами шляхом самоархівування твору автором або шляхом передачі документу до Координаційної ради. Для отримання можливості самоархівування автори повинні зареєструватись та отримати відповідні права для роботи. Адміністратор репозитарію реєструє авторів, надаючи їм права репозитора.

5.4. Депозитором може бути як автор, так і уповноважений працівник бібліотеки або іншого підрозділу. За бажанням автора його роботу може розміщувати у репозитарії відповідальна особа. При цьому автор подає до КР електронну версію роботи в будь-якому форматі, що читається машиною, бібліографічний опис матеріалу та набір ключових слів трьома мовами: українською, російською та англійською.

5.5. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, рекомендуються для використання певні формати у кожному з видів:

Формати, що рекомендуються для застосування при розміщенні матеріалів		
Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe Reader, Microsoft Word	pdf, doc
Презентація	Microsoft PowerPoint	ppt
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpeg, gif
Аудіо	WAV, MP3	Wav, Mp3
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe

5.6. Роботи аспірантів і студентів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється у репозитарії і підтверджує свою рекомендацію.

5.7. На вимогу автора електронна публікація вилучається з відкритого доступу або замінюється прихованою формою повного тексту, що здійснюється інженером-програмістом бібліотеки.

5.8. Якщо наукова частина Університету визначає низький науковий рівень роботи, що представлена автором у репозитарію, то Координаційна рада дає доручення адміністратору eNULAUIR вилучити цей документ.

5.9. Публікації, що передаються у репозитарій, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією (якщо вона є) мовою оригіналу та ключовими словами українською, російською та англійською мовами.

6. Авторський договір

6.1. Відкритий доступ впливає на реалізацію авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виключне право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет і підтверджуючи це в Авторському договорі в електронному або паперовому вигляді.

6.2. Твір не може бути розміщений у eNULAUIR, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

6.3. Підписуючи Авторський договір автор передає Університету на безоплатній основі невиключні права на використання твору наступними способами:

- ♦ внесення твору у базу даних eNULAUIR;
- ♦ відтворення твору чи його частин в електронній формі, не змінюючи її змісту з метою його використання виключно в складі бази даних eNULAUIR;
- ♦ виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання в бібліотечних фондах Університету;
- ♦ некомерційного використання твору без одержання прибутку та виготовлення його копій для наукових та освітніх цілей;
- ♦ надання електронних копій твору, визначених у п. 4.2. цього Положення, для відкритого доступу в мережі Інтернет.

6.4. У Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу у eNULAUIR він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

6.5. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору у eNULAIR лише йому належать виключні майнові права на твір, що вони ані повністю, ані частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ані повністю, ані в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

6.6. Автор, який самостійно прийняв рішення і здійснив розміщення свого твору у репозитарії, несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує Університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

6.7. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів на свій розсуд вирішує питання про укладання договору щодо розміщення твору в eNULAIR.

6.8. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

6.9. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору у репозитарії відкритого доступу, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. Тоді він сам або за допомогою адміністратора вилучає роботу з репозитарію.